

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ճանապարհորդություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԷՖԵՍ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հի ադրվել է 2023թ. Հունիսի 25-ին և գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 25.07.2023. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0012 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի (բեռների), հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահման մեկնողների աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունն իրականացնում է օդանավերի ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Ընկերությունը չունի մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0012, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հրաչյա Քոչար փողոց, 35/1:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության աշխատակիցների ընդհանուր թվաքանակը 33 է:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության ղեկավարությունը շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ին:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ամորտիզացված արժեքի սկզբունքի հիման վրա ներդրումային արժեթղթերի համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամն ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»):

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտել 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում, ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկումը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր մոտեցում, որը արտացոլում է այդ ակտիվների կառավարման համար օգտագործվող բիզնես մոդելը և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի առանձնահատկությունները:

ՖՀՄՍ 9-ը ֆինանսական ակտիվների համար ներառում է երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են վերը նշված դասերից մեկում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմամբ դադարեցվում են ՀՀՄՍ 39-ով սահմանվող՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի և իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումները:

Բանկերում ավանդները և դեբիտորական պարտքերը, որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն դասակարգվում էին որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և չափվում էին ամորտիզացված արժեքով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ընդհանուր առմամբ նույնպես կչափվեն ամորտիզացված արժեքով,

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի դասակարգված պարտքային գործիքները, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի կչափվեն ամորտիզացված արժեքով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL)՝ կախված կոնկրետ հանգամանքներից:

ՖՀՄՍ 9-ը հիմնականում պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման համար ՀՀՄՍ 39-ի ներկա պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը՝ ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: Նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը Ընկերությունից կպահանջի զգալի մասնագիտական դատողություններ, թե ինչպես են տնտեսական գործոնների փոփոխություններն ազդում հավանականությամբ կշռված ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ կճանաչի ստորև նշված այն ֆինանսական գործիքների գծով, որոնք չեն հանդիսանում իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող:

Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով

իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները բարդ են և կպահանջեն դեկավարության դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, հատկապես հետևյալ ոլորտներում.

գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական է աճել, ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մեջ կանխատեսվող մակրոտնտեսական տեղեկատվության ընդգրկում,

պարտազանցման սահմանում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հիմնական մուտքային տարրերն են հանդիսանալու հետևյալ փոփոխականները.

պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD),

կորուստ պարտազանցման դեպքում (LGD),

պարտքի գումար պարտազանցման պահին (EAD):

Ընկերությունը այս ցուցանիշները կստանա արտաքին և ներքին վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից, որոնք օգտագործվում են կարգավորող մոդելներում: Կանխատեսվող տեղեկատվությունը արտացոլելու համար դրանք կճշգրտվեն:

ՖՀՄՍ 9-ի ուժի մեջ մտնելու հետ կապված Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ամենաէական ազդեցությունն ակնկալվում է, որ կլինի արժեզրկման նոր պահանջների հետևանքով: ՖՀՄՍ 9-ի նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը կհանգեցնի ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկումից կորուստների ավելացմանը և փոփոխականությանը:

ՖՀՄՍ 17. Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 17-ը («Ապահովագրության պայմանագրեր») լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտել 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ է տալիս կազմակերպություններին ապահովագրական պայմանագրերի համար կիրառել հաշվապահական հաշվառման առկա փորձը: ՖՀՄՍ 17-ը սկզբունքների վրա հիմնված միակ ստանդարտն է, որը կիրառվում է ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, ներառյալ վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվապահական հաշվառման համար:

Հաշվապահական հաշվառման այս նոր ստանդարտն ընդգրկում է բոլոր տեսակի ապահովագրական պայմանագրերի ճանաչումն ու չափումը, ներկայացումը և բացահայտումը: ՖՀՄՍ 17-ի ընդհանուր նպատակն է ապահովել ապահովագրական գործունեության հետ կապված եկամուտների և ծախսերի թափանցիկությունը, ժամանակին և թափանցիկ կերպով արտացոլել տնտեսական փոփոխությունների

ազդեցությունը և ավելի շատ տեղեկատվություն տրամադրել ապահովագրական գործունեության ընթացիկ և ապագա շահութաբերության մասին:

Համաձայն ՖՀՄՍ 17-ի ապահովագրական պայմանագրերի չափման երեք մոտեցումներն են՝

- Հիմնական մոտեցում,
- Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցում,
- Փոփոխական վճարների մոտեցում:

Հիմնական մոտեցում

Հիմնական մոտեցման համաձայն՝ ապահովագրական պայմանագրերի խմբերի սկզբնական ճանաչումը և չափումը ներառում է՝

- Պայմանագրերի խմբի կատարման գծով դրամական հոսքերը (FCF), որը իրենից ներկայացնում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքը, որում հաշվի են առնված դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ առկա բոլոր գործող տեղեկությունները, որոնք համահունչ են դիտարկվող շուկայական տեղեկատվությանը, որին ավելացվում է (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանվում է (եթե արժեքը ակտիվ է),
- Պայմանագրերի խմբի չվաստակած շահույթի գումարը (պայմանագրային ծառայության մարժան (CSM)): Ապահովագրողները կարտացոլեն խմբի ապահովագրական պայմանագրերի գծով շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում նրանք տրամադրում են ապահովագրական ծածկույթը: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը պետք է անմիջապես ճանաչի վնասը:

Հիմնական մոտեցման համաձայն՝ ապահովագրական պայմանագրերի հետագա չափումը ներառում է՝

- Պայմանագրերի խմբի կատարման մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորություն, որն իրենից ներկայացնում է կազմակերպության գումար վճարելու պարտավորությունը և գումար ստանալու իրավունքը՝ կապված տեղի չունեցած ապահովագրական իրադարձությունների և չմատուցված ծառայության հետ,
- Պայմանագրերի խմբի կատարման կրած պահանջների գծով պարտավորություն, որն իրենից ներկայացնում է կազմակերպության պարտականությունը՝ ուսումնասիրել և վճարել՝
 - i. վավեր պահանջներ ապահովագրված դեպքերի համար, որոնք արդեն տեղի են ունեցել,
 - ii. վավեր պահանջներ ապահովագրված դեպքերի համար, որոնք տեղի են ունեցել, բայց որոնց համար պահանջները չեն ներկայացվել,
 - iii. այլ ապահովագրական ծախսեր, և
 - iv. արդեն իսկ մատուցված ծառայությունների հետ կապված գումարներ:

Մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում կատարված փոփոխությունների գծով ճանաչվում է՝

- ապահովագրական հասույթ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում մատուցված ծառայությունների արդյունքում մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության նվազման դեպքում,
- ապահովագրական ծառայության ծախսեր՝ անբարենպաստ պայմանագրերի խմբերի գծով վնասների և այդպիսի վնասների հակադարձումների դեպքում,
- ապահովագրության գծով ֆինանսական եկամուտներ կամ ծախսեր՝ փողի ժամանակային արժեքի ազդեցության և ֆինանսական ռիսկի ազդեցության դեպքում:

Կրած պահանջների գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում կատարված փոփոխությունների գծով ճանաչվում է՝

- ապահովագրական ծառայության ծախսեր՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում կրած պահանջների և ծախսերի հետևանքով պարտավորության աճի դեպքում,
- ապահովագրական ծառայության ծախսեր՝ պայմանագրի կատարման գծով դրամական հոսքերում հետագա ցանկացած փոփոխությունների դեպքում՝ կապված կրած պահանջների և կրած ծախսերի հետ,
- ապահովագրության գծով ֆինանսական եկամուտներ կամ ծախսեր՝ փողի ժամանակային արժեքի ազդեցության և ֆինանսական ռիսկի ազդեցության դեպքում:

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցում

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցումը կիրառելի է միայն այն դեպքում, երբ

- խմբի յուրաքանչյուր պայմանագրի ծածկույթի ժամանակաշրջանը փոքր կամ հավասար է 12 ամսից,
- պարզեցումը կհանգեցնի խմբի մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության չափմանը, որն էականորեն չի տարբերվի հիմնական մոտեցումից:

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցման դեպքում սկզբնական ճանաչման պահին մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը իրենից ներկայացնում է՝

- ապահովագրական վճարներ՝ ստացված սկզբնական ճանաչման պահին, եթե այդպիսիք առկա են,
- հանած այդ պահի դրությամբ ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերը, բացառությամբ, եթե կազմակերպությունը նախընտրել է այդ վճարումները ճանաչել որպես ծախս,
- գումարած կամ հանած ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերի գծով ճանաչված ակտիվի կամ պարտավորության՝ այդ ամսաթվի դրությամբ ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած գումար:

Ապահովագրական վճարի բաշխման մոտեցման դեպքում մնացորդային ծածկույթի գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը հետագա յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներառում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ

- գումարած ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացված ապահովագրական վճարները,
- հանած ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերը,
- գումարած ապահովագրության ձեռքբերման հետ կապված դրամական հոսքերի ամորտիզացիային առնչվող ցանկացած գումար, որը հաշվետու ժամանակաշրջանում ճանաչվել է որպես ծախս,
- գումարած ֆինանսավորման բաղադրիչի գծով ցանկացած ճշգրտում,
- հանած այդ ժամանակաշրջանում տրամադրված ծածկույթի գծով որպես ապահովագրական հասույթ ճանաչված գումար,
- հանած ցանկացած ներդրումային բաղադրիչ, որը վճարվել կամ փոխանցվել է կրած պահանջների գծով պարտավորությանը:

Փոփոխուն վճարների մոտեցում

Փոփոխական վճարների մոտեցում ուղղակի մասնակցության հայտանիշներով ապահովագրության պայմանագրերի համար նախատեսված մոտեցում է և հիմնականում ներառում է կյանքի ապահովագրության պայմանագրեր: Ընկերությունը չի նախատեսում կիրառել այս մոտեցումը:

Այսպիսով, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների չափման տարբեր մոտեցումներ:

Ընկերության կողմից կնքված ապահովագրական պայմանագրերի համար կիրառվում է ապահովագրական վճարների բաշխման մոտեցումը, քանի որ դրանք 99 տոկոսով կարճաժամկետ ապահովագրության պայմանագրեր են:

Ընկերությունը դեռևս գտնվում է ՖՀՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացում: Քանի որ ստանդարտի կիրառման պրակտիկան, SS լուծումները և մեկնաբանությունները դեռևս մշակման փուլում են, դրա ներդրման հավանական ազդեցությունը մնում է անորոշ: Ղեկավարությունն ակնկալում է թարմացումներ տրամադրել ՖՀՄՍ 17-ի հնարավոր ազդեցության վերաբերյալ 2023 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչ իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ծանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարների այն մասը, որը ճանաչվում է պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտի ամսաթիվը:

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը տարվա ընթացքում վճարված ապահովագրավճարների այն մասն է, որը վերաբերում է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը տարվա ընթացքում վճարված ապահովագրավճարների այն մասն է, որը վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին:

Չվաստակած վերաապահովագրավճարների հաշվառումը կատարվում է նույն սկզբունքով, ինչ չվաստակած ապահովագրավճարներինը:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովադիրներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից, հանած գույքի փրկումից և սուբորգացիայից վերականգնումները: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբորգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինել հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու

ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ստացվել է և վերաբերվում է հետագա ժամանակաշրջաններին:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկն իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից ստացված օգուտից, ներդրումային արժեթղթերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Ներդրումային ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը գուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

30 սեպտեմբեր 2023թ.

ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	393.40
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	417.40

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում արկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային

օրենսդրությունն արտաձելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

4.6 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները ընդգրկում են հաշիվները բանկերում, ինչպես նաև դրամական միջոցները ճանապարհին: Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Ավանդներ բանկերում

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ,
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող,
- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական գործիքների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության դեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Այս դասի ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Փոխատվություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխատվությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված փոխատվությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է փոխատվության իրական արժեքից, օրինակ երբ փոխատվությունը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և փոխատվության իրական արժեքների տարբերությունը փոխատվության սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև փոխատվությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնք գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով գեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորուստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ

Երբ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական

արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

4.12 Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է Հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ հոդվածում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի, որոնք ներկայացվում են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ և հողի, որը ներկայացվում է իրական արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	2-5	20-50
Տրանսպորտային միջոցներ	4-5	20-25
Այլ հիմնական միջոցներ	ոչ ավելի քան 40	ոչ պակաս քան 2.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեգրվումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն

դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահություն:

Հողը և շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճն արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը, որը պահվում է վարձակալական եկամուտ ստանալու նպատակով, սկզբնապես հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ ներառելով գործարքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը չափվում է իրական արժեքի մոդելով՝ ՀՀՄՍ 40-ի նախատեսված կարգով:

Ներդրումային գույքից ստացված վարձակալական եկամուտը ներառվում է ներդրումային եկամուտում:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որի ընթացքում այն առաջացել է:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վստահագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ընկերությունն իրականացնում է ամորտիզացիայի հաշվարկ՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Լիցենզիաներ և լիազորագրեր	1-10	10-100
Համակարգչային ծրագրեր	1-10	10-100

Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք գեղջելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ էթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, էթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրաժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Ընկերությունը որպես վարձատու

Որպես վարձատու՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «այլ եկամուտներ հոդվածում»:

4.17 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

5.1 Դատողություններ

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատուները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել:

հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՉՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետագուոված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկա: Մա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ղեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց ղեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի ղեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Մա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 29 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6. Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Չող	Շեղեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք	Ընդամենը
Վերականգնման արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ								
Վերականգնում								-
Վերականգնման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում								-
Ավելացում								-
Օտարում								-
Վերադասակարգում								-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)
Վերականգնում								-
Վերականգնման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում								-
Ավելացում			12 126	37 500	5 994			55 620
Օտարում								-
Վերադասակարգում								-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-	-	12 126	37 500	5 994	(0)	-	55 621
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎՈՒԹՅՈՒՆ								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ								
Հատկացումներ								-
Վերականգնման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում								-
Օտարում								-
Վերադասակարգում								-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-	-	-	-	-
Հատկացումներ			193	769	51			1 013
Վերականգնման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում								-
Օտարում								-
Վերադասակարգում								-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-	-	193	769	51	-	(0)	1 013
ՀԱՇՎԵԿՆՈՒՄՈՒՆ ԱՐՇԵՑ								
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-	-	11 933	36 731	5 943	(0)	0	54 607
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)

7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍՎՉՐԱԿՎԱԾ ԱՐՇԵՑ				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Ավելացում				-
Օտարում				-
Վերադասակարգում				-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
Ավելացում		454	3 573	4 027
Օտարում				-
Վերադասակարգում				-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-	454	3 573	4 027
ԱՄՈՐՏԻՉԱՅԻՆ				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Մասնաձևեր				-
Օտարում				-
Վերադասակարգում				-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
Մասնաձևեր	2	5		7
Օտարում				-
Վերադասակարգում				-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2	5	-	7
ՀԱՇՎԵԿՆՈՒՄՈՒՆ ԱՐՇԵՑ				
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ		452	3 568	4 020
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		-	-	-

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ԸՆԿերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

8. Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Շախի ճանաչում (Շանթթ. 22)	
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Շախի ճանաչում (Շանթթ. 22)	41 688 (6 889)
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	34 799

9. Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31
Պահանջներ ապահովարկիչների նկատմամբ	515 763	-
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	-	-
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	-	-
Ուղիղ հասուցումների գծով դեբիտորներ	-	-
Կանխավճարներ ապահովագրության գծով	-	-
Մուլտիգրադիա	(1 402)	-
Արժեզրկումից պահուստ	-	-
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	514 361	-

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Տարվա ծախս	
Դուրս գրում	
Վերադարձ	
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս (ծանոթ. 23)	1 402
Դուրս գրում	-
Վերադարձ	-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1 402

10. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ավանդներ	1 409 708	-
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1 409 708	-

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 1,259,219 հազար դրամ գումարով (89.32%) կենտրոնացված են 5 բանկերում:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ԸՆԿերության ներգրավված միջոցների և ստացված երաշխիքների դիմաց գրավադրված ավանդ չկա (2022թ.՝ ոչինչ):

11. Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Գնահաշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատուներ	416 439	
Ոչ պետական պարտատուներ		
Փայաստանացույց չունեցող ԳՀ կազմակերպություններում կրճեղծվող պահուստ		
Ընդամենը ներդրումներ	416 439	-

Փայաստանացույցի գծով արժեթղթերի կրորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2022 դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-

Ոչ բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

2023թ. սեպտեմբերի 30 -ի դրությամբ Ըճկերության կողմից ստացված վարկերի դինաց գրավադրված ոչ պետական պարտատուներ չկան (2022թ.՝ ոչինչ):

11. Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31
Ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր	0		0	
Ընդամենը	0		0	

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31
Կանխիկ դրամական միջոցներ	-	
Բանկային հաշիվներ	120 636	
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	120 636	-

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 116,914 հազար դրամ գումարով (96.91%) հաշիվները կենտրոնացված են 4 բանկերում:

13. Բաժնետիրական կապիտալ

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ըճկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Ըճկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 2 մլն. սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 1000 դրամ անվանական արժեքով:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ըճկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30		2022թ. դեկտեմբերի 31	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետնաց վճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետնաց վճարված կապիտալում, %
«Իլյեմիլիցե»-Մենեջմենթ» ՍՊԸ	2 000 000	100		
Ընդամենը	2 000 000	100	-	-

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ըճկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

14. Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Չափադր ՉԳ դրամ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	2023թ. սեպտեմբերի 30 Չուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	2022թ. դեկտեմբերի 31 Չուտ պարտավորություններ
Չվաստական ապահովագրական վճարներ	598 734	(86 409)	512 325	-	-	-
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	586	(93)	493	-	-	-
Ներկայացված պահանջներ	8 106	(1 854)	6 252	-	-	-
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ / 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	607 426	(88 356)	519 070	-	-	-

Ծանոթագրության հացորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստական ապահովագրավճարներ

Չափադր ՉԳ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			-
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ			-
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վատտական ապահովագրավճարներ			-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			-
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	37 778	(11 035)	26 743
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վատտական ապահովագրավճարներ	560 956	(75 374)	485 582
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	598 734	(86 409)	512 325

Պահանջների պահուստ

Չափադր ՉԳ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ			-
Ներկայացված պահանջներ			-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			-
ՆՉԳԴ և ՏԳԴԴ ընդհանուր փոփոխություն			-
Վճարված հատուցումներ			-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			-
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ			-
Ներկայացված պահանջներ			-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			(0)
ՆՉԳԴ և ՏԳԴԴ ընդհանուր փոփոխություն	8 692	(3 801)	4 891
Վճարված հատուցումներ		1 854	1 854
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	8 692	(1 947)	6 745
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	586	(93)	493
Ներկայացված պահանջներ	8 107	(1 854)	6 252
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	8 692	(1 947)	6 745

15. Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Չափադր ՉԳ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ	971	-
Վերապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	83 354	-
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	41 158	-
Ուղիղ հատուցումների գծով վճարվելիք գումարներ	-	-
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	125 483	-

16. Զեղծման պայմանագրեր բանկերի հետ

Չափադր ՉԳ դրամ	Ակտիվ 2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31	Պարտավորություն 2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31
Ոնսպ համաձայնագրերով գրավարված արժեթղթեր (ծանր. 11)				
Ընդամենը	0	0	0	0

17. Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերապահովագրության պայմանագրերից ստացվելիք միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Չափադր ՉԳ դրամ	Ընդամենը
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Զեղծման վերապահովագրության միջնորդավճարներ (Ծանոթ. 21) Եկամտի ճանաչում	
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Զեղծման վերապահովագրության միջնորդավճարներ (Ծանոթ. 21) Եկամտի ճանաչում	14 089 (1 571)
2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	12 518

20. Ապահովագրական հատուցումներ

Պարզ ԳՊ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Անողջություն	Ցանցային տրանսպորտ	Օդանավերի ավազակազրկում	Փոխարկով գույք (բեռներ)	Քրեի և բնական աղետներ	Ցանցային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահան-նետույություն	Ընդհանուր պատահան-նետույություն	Ֆինանսական վնասներ	Աջակցություն	ԱՊԳՊ	2023թ. սեպտեմբերի 30 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	-	3 932	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 932
Փոփոխություն սեռի ունեցան, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	-	448	47	-	70	21	-	-	-	-	-	566
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	-	5 345	935	-	1 407	420	-	-	-	-	-	8 107
Ապահովագրական հատուցումներ	-	9 725	982	-	1 477	441	-	-	-	-	-	12 625
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահվածորի մաս	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահվածորի մասի փոփոխություն	-	-	(29)	-	(83)	-	-	-	-	-	-	(82)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահվածորի մասի փոփոխություն	-	-	(588)	-	(1 266)	-	-	-	-	-	-	(1 854)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահվածորի մաս	-	-	(617)	-	(1 329)	-	-	-	-	-	-	(1 946)
Չուտ ապահովագրական հատուցումներ	-	9 725	364	-	148	441	-	-	-	-	-	10 678

Պարզ ԳՊ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Անողջություն	Ցանցային տրանսպորտ	Օդանավերի ավազակազրկում	Փոխարկով գույք (բեռներ)	Քրեի և բնական աղետներ	Ցանցային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահան-նետույություն	Ընդհանուր պատահան-նետույություն	Ֆինանսական վնասներ	Աջակցություն	ԱՊԳՊ	2023թ. սեպտեմբերի 30 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոփոխություն սեռի ունեցան, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ապահովագրական հատուցումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահվածորի մաս	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահվածորի մասի փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահվածորի մասի փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահվածորի մաս	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չուտ ապահովագրական հատուցումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

21. Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Պարզ ԳՊ դրամ	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարի վերադարձ	2023թ. սեպտեմբերի 30 Չուտ վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարի վերադարձ	Չուտ վերապահովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահաններից ապահովագրություն	4	-	4	-	-	-
Ցանցային տրանսպորտի ավազակազրկություն	468	-	468	-	-	-
Փոխարկով գույքի (բեռների) ապահովագրություն	818	-	818	-	-	-
Քրեի և բնական աղետներից ապահովագրություն	251	(2)	249	-	-	-
Ցանցային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահան-նետույության կանակի ապահովագրություն	3	-	3	-	-	-
Օդանավերի (մաս) քննակազմի օգտագործումից բխող պատահան-նետույության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-
Ընդհանուր պատահան-նետույության ապահովագրություն	30	-	30	-	-	-
Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-
Աջակցության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-
Անողջության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	1 574	(2)	1 572	(0)	0	(0)

22. Ձեռքբերման ծախսեր

Պարզ ԳՊ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Միջնորդավճարների օրենսդրական		
Դժբախտ պատահաններից ապահովագրություն	-	-
Անողջության ապահովագրություն	-	-
Ցանցային տրանսպորտի ավազակազրկություն	636	-
Քրեի և բնական աղետներից ապահովագրություն	7	-
Աջակցության ապահովագրություն	12	-
ԱՊԳՊ	-	-
Ը	655	-
Միջնորդավճարներ բյուջեներին		
Ցանցային տրանսպորտի ավազակազրկություն	1 457	-
Փոխարկով գույքի (բեռների) ապահովագրություն	3 965	-
Քրեի և բնական աղետներից ապահովագրություն	583	-
Ցանցային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահան-նետույության կանակի ապահովագրություն	13	-
Ընդհանուր պատահան-նետույության ապահովագրություն	203	-
Ը	6 234	-
Ինչպես ստուգանքի և այլ ձեռքբերման ծախսեր		
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	6 889	-

23. Արժեզրկման ծախս(հակադարձում)

Պարզ ԳՊ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանր. 9), այդ թվում՝		
- Արժեզրկման ծախս ավտոմեքանիկայի գծով	1 402	-
- Արժեզրկման ծախս տեղադրված գծով	1 402	-
Այլ ակտիվների և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս, այդ թվում՝		
- Այլ ակտիվներ տրանսպորտի օգտագործումից բխող գծով	-	-
- Այլ ակտիվների գծով	-	-
- Փաստաանկցության գծով	-	-
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	1 402	-

24. Չուտ այլ ապահովագրական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Դառնելուց առկա վնասները բյուրոյին	-	-
ԱՆԼՄ ծրագրի օգտագործման ծախս	-	-
Անդամակցար գործառնուտ. ապահովագր. ազգային գործակալությանը	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը այլ ապահովագրական ծախսեր	0	

	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Ուղիղ հատուցումների վերջնահաշվարկից զուտ եկամուտ	-	-
Այլ ապահովագրական եկամուտ	-	-
Ընդամենը այլ ապահովագրական եկամուտ	-	
Չուտ այլ ապահովագրական ծախսեր	0	-

25. Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Տոկոսային եկամուտ բանկերում ներդրված միջոցներից	19 495	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերից սուկուսային եկամուտ	-	-
Վաճառքի և հետզման արժեքներով գրավարդված արժեթղթերից սուկուսային եկամուտ	-	-
Ներդրումային զույգից ստացված եկամուտ	-	-
Տրամադրած փոխառություններից սուկուսային եկամուտ	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից եկամուտ	4 009	-
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	23 504	-

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Տոկոսային ծախսեր ռեպր համաձայնագրերով վարկերից	-	-
Տոկոսային ծախսեր վարձակալությունից	-	-
Ներդրումային գործունեության հետ կապված բանկային ծառայությունների ծախսեր	103	-
Ընդամենը ներդրումային ծախսեր	103	-
Չուտ ներդրումային եկամուտ	23 401	-

26. Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	34 530	-
Դառնելուց առկա վնասներ և լրացումներ	207	-
Արձակուրդային վճարներ	2 584	-
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	0	-
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	37 321	-

27. Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	1 364	-
Չարժեքի ծախսեր	1 136	-
Գործառնական ծախսեր	-	-
Կապի և հարողյակցման միջոցների գծով ծախսեր	79	-
Վարձակալության գծով ծախսեր	3 976	-
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և սուղեր	3 797	-
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	420	-
Անվանադրության ծախսեր	-	-
Ներկայացրած ցուցանիշների ծախսեր	71	-
Բանկային ծախսեր	1	-
Գրանցման գծով ծախսեր	2 777	-
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից զուտ վնաս	-	-
Անդամակցարներ	340	-
Անհատային տրված ակտիվներ	-	-
Այլ ծախսեր	125	-
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	14 086	-

28. Շահութահարկի գծով ծախս

Չափար ԳՅ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. սեպտեմբերի 30
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	0	-
Դետաձգված հարկ	7 383	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	7 383	-

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ.՝ 18%): ԳՅ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Դետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ

Չափար ԳՅ դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված	2023 թ. սեպտեմբերի 30
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	-	-	-
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	-	-	-	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	(176)	-	-	(176)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(907)	-	-	(907)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(2 537)	-	-	(2 538)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(217)	-	-	(217)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	-	-	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	-	-	-
Դետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	(3 837)	-	(3 837)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	(3 837)	-	(3 837)

29. Արտահաշվեկշռային հաշիվներ

Չափար ԳՅ դրամ	2023թ. սեպտեմբերի 30	2022թ. դեկտեմբերի 31
Որպես գրավ պահվող անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	-	-
Գրավադրված ԳՅ պետական արժեթղթեր	-	-
Գրավադրված դրամական միջոցներ	-	-
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող շենքեր	-	-
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող փոխադրամիջոցներ և այլ հիմնական միջոցներ	-	-
Ստացված երաշխիքներ	-	-
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով ապահովագրական գումարներ	-	-
Վերապահովագրության պայմանագրերի գծով վերապահովագրական գումարներ	-	-
Այլ արտահաշվեկշռային հոդվածներ	-	-
Ընդամենը	-	-

«ԷՖԵՍ» ԱՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններ
30 Սեպտեմբեր 2023թ.

Բաժնետերեր

Ինթելիջենթ-Մենեջմենթ ՍՊԸ

Բաժնետերերի հետ փոխկապակցված անձինք

Մեկնության Արևշատ
Լևոն Այթունյան Նորայրի

Խորհրդի անդամներ

Լևոն Այթունյան
Ջիորջիո Կալլեզարի
Մասիս Վարդանյան
Մխիթար Մեյլիք-Շահնազարյան
Տիգրան Փինաջյան

Դեկլարություն

Մեկնության Արևշատ
Գևորգյան Վարդան
Արությունովա Իրինա
Շմավոնյան Լիլիթ
Ավագյան Ռաֆայել
Ադրինե Թումանյան
Քևար Դետրոսյան
Կոնստանտին Տոյ

Դեկլարության փոխկապակցված անձինք

Մարիա Մեյլքսեթյան
Արտեմիս Տեր-Սարգսյան
Դավիթ Թադևոսյան

Ապահովագրական ընկերության գործադիր տնօրեն` **Արևշատ Մեյլքսեթյան**

Գլխավոր հաշվապահ **Քևար Դետրոսյան**